

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

Instituția de învățământ superior	Universitatea „Ștefan cel Mare” din Suceava
Facultatea	Litere și Științe ale Comunicării
Departamentul	Departamentul de limbă și literatură română și științele comunicării
Domeniul de studii	Științe ale comunicării
Ciclul de studii	licență
Programul de studii/calificarea	Media digitală

2. Date despre disciplină

Denumirea disciplinei	Gândire critică				
Titularul activităților de curs	Prof. univ. dr. Bogdan Popoveniuc				
Titularul activităților aplicative	Asist. drd. Irina Siminiceanu				
Anul de studiu	I	Semestrul	1	Tipul de evaluare	examen
Regimul disciplinei	Categorია formativă a disciplinei DF - fundamentală, DD - în domeniu, DS - de specialitate, DC - complementară				DD
	Categorია de opționalitate a disciplinei: DI - impusă, DO - opțională, DF - facultativă				DI

3. Timpul total estimat (ore alocate activităților didactice)

I a) Număr de ore pe săptămână	3	Curs	1	Seminar	2	Laborator	-	Proiect	-
I b) Totalul de ore pe semestru din planul de învățământ	42	Curs	14	Seminar	28	Laborator	-	Proiect	-

II Distribuția fondului de timp pe semestru:	ore
II a) Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe	24
II b) Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren	7
II c) Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri	24
II d) Tutoriat	
III Examinări	3
IV Alte activități (precizați): exerciții	

Total ore studiu individual II (a+b+c+d)	55
Total ore pe semestru (Ib+II+III+IV)	100
Numărul de credite	4

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

Curriculum	• Nu este cazul
Competențe	• Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

Desfășurare a cursului		●	Sală dotată cu proiector
Desfășurare aplicații	Seminar	●	Sală dotată cu proiector
	Laborator	●	Nu este cazul
	Proiect	●	Nu este cazul

6. Competențe specifice acumulate

Competențe profesionale	CP3. conștientizează dimensiunea interculturală. CP6. gestionează procese de lucru.
Competențe transversale	CT2. gândește în mod creativ. CT4 evaluează în mod critic informațiile și sursele acestora.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

Obiectivul general al disciplinei	<i>Principalul obiectiv al cursului este dezvoltarea capacității studenților de analiză critică a diverselor și complexelor manifestări ale culturii (civilizației) contemporane și a vieții umane în general pentru a-și construi putea sau consolida propria lor perspectivă asupra naturii, locului și rostului omului în lume, prin ameliorarea abilităților critice precum: examina situații din mai multe perspective, de a colecta informații pentru a lua o decizie informată; compara critic puncte diferite de vedere; evalua calitatea dovezilor și argumentelor aduse în favoarea unei teze; analiza informații și probleme cu claritate și precizie; dezvolta argumente valide susținute de dovezi; a folosi raționamente deductive și a rezolva probleme de dificultate crescută; înțelege importanța biasurilor în gândire.</i>

8. Conținuturi

Curs	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Unitatea 1. <i>Elemente introductive</i> : definirea gândirii critice, raționamentele și tipurile de argumentare, erori de argumentare.	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	
Unitatea 2. <i>Elemente de psihologie a judecății</i> , raționamentului și luării deciziilor.	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	
Unitatea 3. <i>Elemente de psihologia judecății și raționamentului</i> : Codexul erorilor cognitive (prea multă informație, insuficient sens, trebuie să decidem rapid, ce ar trebui să ne amintim?)	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	
Unitatea 4. <i>Evaluarea argumentelor</i> (validitatea argumentelor)	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	
Unitatea 5. <i>Biasurile informației și sensului</i>	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	
Unitatea 6. <i>Biasurile timpului, resurselor de gândire și memorie</i>	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	
Unitatea 7. <i>Gândirea critică în judecata și raționamentul etic</i>	2	prelegerea-dezbateri, conversația euristică, problematizarea, organizatori grafici.	

Bibliografie

1. Benson, Buster, *Why are we yelling? : the Art of productive disagreement*, New York: Portfolio/Penguin, 2019.
2. Bowell, Tracy și Kemp, Gary, *Critical Thinking A Concise Guide* (ed. 2). New York, Routledge, 2002.
3. Browne, M. Neil & Stuart M. Keeley. (2007). *Asking the right questions: a guide to critical thinking* (8th ed.),
4. Costreie, Sorin. *Concurs de admitere la INM si Magistratura 2014. Proba 2. Verificarea raționamentului logic* C.H. Beck
5. Cottrell, Stella, *Critical Thinking Skills. Developing Effective Analysis and Argument*, Palgrave Macmillan, 2005.
6. Friedman, Hershey H., *Cognitive Biases that Interfere with Critical Thinking and Scientific Reasoning: A Course Module*, (June 30, 2017). Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2958800> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2958800>
7. Halpern, Diane F., *Thought & Knowledge: An Introduction to Critical Thinking* (ed. 4) Lawrence Erlbaum Associates, Inc., 2003.
8. Koehler, Derek J. & Nigel Harvey (Editor) Larrick R. P. "Debiasing," in *Blackwell Handbook of Judgment and Decision Making*, eds Koehler J., Harvey N. (Malden, MA: Blackwell), 2004, 316–337.
9. Paul, Richard, *Critical Thinking: What Every Person Needs to Survive in a Rapidly Changing World*, Foundation for Critical Thinking, 2012.
10. The Thinker's Guide Series: *The Miniature Guide to Critical Thinking Concepts & Tools, Analytic Thinking, Ethical Reasoning, Fallacies, The Thinker's Guide for Conscientious Citizens on How to Detect Media Bias and Propaganda*. The Foundation for Critical Thinking.
11. Țepelea, Adrian, Rampelt Ana-Maria, Șerbănescu Ioana, Petre Bieltz, Gheorghe Clitan, Marius Dobre, Corina Forăscu, Mircea Dumitru, Camil Golub, Daniela Niță; *Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic*, INM, București, 2010.
12. Vaughn, Lewis, *The Power of Critical Thinking. Effective Reasoning about Ordinary and Extraordinary Claims*, Oxford University Press, 2019.

Bibliografie minimală

1. Adrian Țepelea, Rampelt Ana-Maria, Șerbănescu Ioana, Petre Bieltz, Gheorghe Clitan, Marius Dobre, Corina Forăscu, Mircea Dumitru, Camil Golub, Daniela Niță; *Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic*, INM, București, 2010.

Aplicații (Seminar / laborator / lucrări practice / proiect)	Nr. ore	Metode de predare	Observații
Unitatea 1. <i>Aici sunt dragoni. O introducere în gândirea critică</i>	2	explicația, exerciții	
Unitatea 2. <i>Înțelegerea întrebărilor de gândire logică</i> - Erori de argumentare vs. erori cognitive - Argumente și contraargumente în conversație, dezbateri, discurs public, eseu și în mass-media	4	explicația, exerciții	
Unitatea 3. <i>Înțelegerea întrebărilor de gândire logică</i> - ce se poate deduce din informația furnizată - condiții necesare și suficiente - înțelegerea impactului informației adiționale - asumptii, principii	4	explicația, exerciții	
Unitatea 4. <i>Înțelegerea întrebărilor de gândire analitică</i> - cum trebuie abordate întrebările de gândire analitică - reprezentarea datelor problemei - întrebări de orientare - întrebări care conțin expresia „dintre care oricare”	4	explicația, exerciții	
Unitatea 5. <i>Înțelegerea întrebărilor de gândire analitică</i> - întrebări care cer identificarea a ce trebuie să fie adevărat - enunțuri condiționale - formulări folosite în întrebările de gândire analitică - aplicații	4	explicația, exerciții	
Unitatea 6. <i>Înțelegerea unui text scris</i> - instrucțiuni generale de abordare a textelor scrise - întrebări de ansamblu (ideea principală, scopul, organizarea textului) - întrebări despre ce spune sau ce sugerează textul	4	explicația, exerciții	
Unitatea 7. <i>Înțelegerea unui text scris</i> - întrebări care necesită utilizarea contextului pentru clarificarea sensului (sens în context) - întrebări care presupun recunoașterea unor tipare sau trăsături analoage în contexte factuale diferite - întrebări despre atitudinea autorului - întrebări despre semnificația informațiilor adiționale.	4	explicația, exerciții	
Unitatea 8. <i>Fake-news, manipulare, raționamente eronate în mass-media și discursul politic. Studii de caz.</i>	2	explicația, exerciții	

Bibliografie

1. Adrian Țepelea, Rampelt Ana-Maria, Șerbănescu Ioana, Petre Bieltz, Gheorghe Clitan, Marius Dobre, Corina Forăscu, Mircea Dumitru, Camil Golub, Daniela Niță; *Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic*, INM, București, 2010.
2. The Thinker's Guide Series: *The Miniature Guide to Critical Thinking Concepts & Tools, Analytic Thinking, Ethical Reasoning, Fallacies, The Thinker's Guide for Conscientious Citizens on How to Detect Media Bias and Propaganda*. The Foundation for Critical Thinking.

Bibliografie minimală

1. Adrian Țepelea, Rampelt Ana-Maria, Șerbănescu Ioana, Petre Bieltz, Gheorghe Clitan, Marius Dobre, Corina Forăscu, Mircea Dumitru, Camil Golub, Daniela Niță; *Ghid pentru rezolvarea testelor de verificare a raționamentului logic*, INM, București, 2010.
2. Dunning, Rian (2009). *Here Be Dragons. An Introduction to Critical Thinking*.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Disciplina *Gândire critică* (curs și seminar) este în concordanță cu tematicile și practica celorlalte centre universitare din țară și străinătate.

- Disciplina *Gândire critică* (curs și seminar) vizează formarea competențelor necesare pentru analiza, interpretarea datelor, capacitatea de a iniția comportamente și strategii de abordare a problemelor culturale și filosofice într-o mare varietate de contexte.
- Disciplina *Gândire critică* (curs și seminar) vizează formarea unor competențe specifice incluse în standardele ocupaționale în domeniu.

10. Evaluare

Tip activitate	Criterii de evaluare	Metode de evaluare	Pondere din nota finală
Curs	Test grilă cu întrebări de verificare a raționamentului analitic, raționamentului logic și înțelegerii textului în baza exercițiilor de la seminar.	Examen scris	50%
Seminar	Cunoștințe, mod de argumentare, capacitatea de a relaționa cunoștințele de specialitate cu situații reale, participare activă.	Examen parțial Evaluare continuă	25% 25%

10.1. Standard minim de performanță (curs și seminar)

- *Identifică erori de raționare și biasuri cognitive.*
- *Face diferența dintre un argument puternic și unul slab.*
- *Demonstrează diferența dintre raționamentul deductiv și cel inductiv.*
- *Construiește argumente logice și bine argumentate.*
- *Aplică conceptele, tehnicile și strategiile de argumentare în contextul domeniului.*

10.2 Standard maxim de performanță (curs și seminar)

- *Evaluează gradul de încredere al informațiilor, e.g. sursa, contextul, motivația (ascunsă) și potențialele sale conflicte cu alte dovezi.*
- *Evaluează relevanța informațiilor în ceea ce privește problemele analizate.*
- *Evaluează biasurile din informații din cauza susceptibilității la părtinire sau predispoziției spre utilizarea unor euristici defectuoase în judecare și luarea deciziilor.*
- *Identifica și analizează diferitele perspective implicate, ridică întrebări privitoare la sursa motivației (ascunse), controlului, expertizei, legitimității pozițiilor adoptate.*
- *Demonstrează deschidere față de consecințele prioritizării anumitor perspective în sursa furnizată — inclusiv orice curs de acțiune sugerat de materialele analizate.*
- *Formulează și comunică un argument coerent pentru poziția luată, plecând de la cele cinci dimensiuni de mai sus*

11. Politica de etică și integritate la cursuri

Studentii trebuie să respecte și să acționeze în spiritul valorilor fundamentale ale integrității academice dând dovadă de onestitate, încredere, corectitudine, respect, responsabilitate și curaj în relațiile cu ceilalți membri ai comunității, aducându-și propria contribuție la crearea și menținerea unei culturi academice performante și integre absolut necesar succesului, dezvoltării civice și personale, cultivării respectului de sine și pentru ceilalți.

Studentii au obligația de a nu se angaja sau și a nu tolera practicile incorecte sau utilizarea necorespunzătoare a muncii altuia în activitățile academice prin falsificare, denaturare sau înșelăciune.

Actele de conduită academică neonestă includ, printre altele: plagierea și/sau utilizarea materialelor fără citarea adecvată (referințe pentru oricare sursă folosită, respectiv, identificarea cu acuratețe a citărilor directe), fabricarea sau falsificarea de informații, date sau citări, prezentarea lucrărilor altor persoane ca fiind proprii, susținerea sau solicitarea unui alt student să susțină examenul în locul lor, utilizarea lucrărilor/proiectelor altui student sau ea propriei lucrări/proiect utilizat/ă la curs care a fost realizată pentru un altul (autoplăgiat), facilitarea actelor neintegre ale altor studenți, comunicarea conținutului examenului în timpul sau după susținerea acestuia, folosirea unor dispozitive electronice pentru a obține informații din exterior în timpul unui examen fără permisiunea explicită a profesorului etc.

12. Avertisment de conținut

Acest curs este conceput pentru a vă dezvoltați abilitățile analitice, pentru a vă echipa să disecați argumentele și să vă ajute să gândiți independent. Studenții trebuie să fie pregătiți să își provoace propriile convingeri și să se confrunte în mod deschis cu perspective diverse.

Acest lucru poate duce la perturbarea zonei de confort psihologic, deoarece gândirea critică implică adesea punerea sub semnul întrebării a credințelor profunde. Acest lucru poate fi inconfortabil, dar în cele din urmă plin de satisfacții.

Cursul presupune, de asemenea, deschidere către schimbare. Vom analiza argumente puternice din diferite puncte de vedere, care vă pot provoca viziunea existentă asupra lumii. Acest lucru poate fi deranjant pentru cei cu convingeri puternice, dar beneficiați de oportunitatea de a învăța și de a crește.

Nu există răspunsuri ușoare, gândirea critică prosperă prin ambiguitate și întrebări deschise. Nu vă așteptați la răspunsuri definitive la fiecare întrebare. Sunt încurajate dezbaterile viguroase, dar nu uitați să respectați opiniile diferite.

Data completării	Semnătura titularului de curs	Semnătura titularului de aplicație
10.09.2024		

Data avizării	Semnătura responsabilului de program
25.09. 2024	

Data avizării în departament	Semnătura directorului de departament
26.09.2024	

Data aprobării în Consiliul academic	Semnătura decanului
27.09.2024	